

Hälsa- och sjukvårdsprocessen.

Bilaga 1. Förändrat hälsotillstånd

Ett behov av hälso- och sjukvård grundar sig vanligtvis på ett förändrat hälsotillstånd. Både legitimerad personal och omvårdnadspersonal har ett ansvar att uppmärksamma förändringar i hälsotillståndet och ta kontakt med lämplig profession för området. SBAR är den struktur för att kommunicera patientens hälsotillstånd som ska användas av alla professioner vid informationsöverföring (se bilaga 2).

Ett förändrat hälsotillstånd kan komma plötsligt som till exempel när någon ramlar och slår sig eller mår illa och kräks. Förändringen kan också komma stegvis vilket ofta kräver personkännedom att upptäcka då det kan vara mer diffust. Till exempel kan personal uppleva att den enskilda är tröttare än vanligt, har lite försämrade balans eller inte riktigt är sig själv vad gäller humör.

I begreppet förändrat hälsotillstånd ingår även när patienten förbättras i sitt hälsotillstånd. När en person har pågående hälso- och sjukvårdsåtgärder är det viktigt att uppmärksamma även förbättringar av hälsotillståndet för att anpassa pågående hälso- och sjukvårdsåtgärder utifrån patientens behov.

Hur omvårdnadspersonal tar kontakt med legitimerad personal ska verksamheterna komma överens om genom lokala rutiner för samverkan (se riktlinje för Samverkan och informationsöverföring).

Kontakt med sjuksköterska

- När patienten fallit
- Förändrat allmäntillstånd. När patienten upplevs sjuk eller att kroppen visar på förändringar och symtom som inte tillhör personens normalstillstånd. Det kan även handla om ett sjukdomstillstånd som förändras eller försämras. Allmäntillståndet omfattar såväl fysiska som psykiska tillstånd inklusive kognitiv svikt.
- Ett förändrat behov vid pågående HSL-åtgärd/ behandling. Exempelvis en pågående åtgärd/ behandling som inte fungerar att genomföra, inte känns bra för patienten eller personalen känner sig osäkra på hur de ska göra. Gäller även när patienten förbättrats i sitt hälsotillstånd då behovet av hälso- och sjukvård behöver bedömas på nytt.
- Ett utprovat hjälpmedel eller medicinteknisk produkt som inte fungerar som det är tänkt eller att det finns frågetecken kring hur det ska användas/hanteras.

När patienten inte har kommunal sjuksköterska

För patienter som inte är inskrivna hos sjuksköterska i den kommunala hälso- och sjukvården tas kontakt med 1177 eller med patientens vårdcentral. Om patienten har närstående som är involverade kan de kontaktas och eventuellt ta över ansvaret att kommunicera det försämrade hälsotillståndet med hälso- och sjukvården.

Kontakt med arbetsterapeut

- Risk för att ramla eller har ramlat upprepade gånger
- Försämrade aktivitetsförmåga. När en patient inte kan utföra sina dagliga aktiviteter som tidigare eller behöver mer stöd och hjälp än tidigare i till exempel att äta och dricka, personlig hygien och förflyttningar.

- Försämrad kognitiv förmåga. När en patient har svårigheter med tidsuppfattning, planering, struktur, hantera pengar eller att komma ihåg saker som att äta och sköta sin personliga vård.
- Ett förändrat behov vid pågående HSL-åtgärd/behandling. Då pågående åtgärd inte fungerar att genomföra, inte känns bra för patienten eller personalen känner sig osäkra på hur de ska göra. Eller när patienten förbättrats i sitt hälsotillstånd då behovet av hälso- och sjukvård behöver bedömas på nytt.
- Ett utprovat hjälpmedel som inte fungerar som det är tänkt, känns riskfyllt att använda eller personalen känner sig osäkra på hur det ska användas.

Kontakt med sjukgymnast/fysioterapeut

- Risk för att ramla eller har ramlat upprepade gånger.
- Försämrad funktionsförmåga. När en patient har svårt att sitta, stå eller gå, har försämrad balans, muskelstyrka eller rörlighet.
- Förändrat behov vid pågående HSL-åtgärd/behandling. Då pågående åtgärd inte fungerar att genomföra eller inte känns bra för patienten eller personalen känner sig osäkra på hur de ska göra. Eller när patienten förbättrats i sitt hälsotillstånd och behovet av hälso- och sjukvård behöver bedömas på nytt.
- Ett utprovat hjälpmedel (oftast gånghjälpmedel så som rollator eller gåbord) eller träningshjälpmedel som inte fungerar som det är tänkt, känns riskfyllt att använda eller personalen känner sig osäkra på hur det ska användas.

Livshotande eller allvarligt tillstånd

- Ring ambulans (112) det första du gör.
- Titta i patientens pärm om det finns ett beslut på 0-HLR. Om så är fallet utför ingen hjärt- och lungräddning om du misstänker hjärtstillestånd och informera ambulanspersonal och annan personal som kommer.
- Tag kontakt med sjuksköterska om patienten har kommunal hälso-och sjukvård.
- Tag kontakt med närstående.
- Stanna kvar hos patienten tills ambulans kommer och tills du överlämnat den information du har om patientens hälsotillstånd och det som hänt.
- Personal eller närstående ska om möjligt följa med patienten till sjukhuset. Om detta inte är möjligt ska patienten identitets märkas och identitetshandlingar ska skickas med.

Identitetsmärkning

När personer som inte själv kan styrka sin identitet inte har med sig någon personal eller närstående vid till exempel läkarbesök eller slutenvårdsvistelse är det av stor vikt att personens identitet kan säkerställas genom:

- Identitetsband runt personens handled
- Identitetshandlingar skickas med personen

Identitetsband

Om sjuksköterska finns på plats iordningställer denna identitetsband och fäster runt personens handled.

Om sjuksköterska inte finns tillgänglig iordningställs och fästs identitetsband runt personens handled av personal i samråd med/under handledning av sjuksköterska.

Identitetsbandet ska märkas med:

- vårdtagarens namn
- personnummer
- datum
- signatur på den som iordningställer och fäster bandet.

Verksamheten ska ha rutiner för var identitetsband förvaras och dessa ska vara kända för all personal. Identitetsbanden ska finnas i nära anslutning till patientens bostad.

I de fall patientens identitet inte kan verifieras ska mottagande enhet få information om detta och ansvaret att fastställa identitet överläts till nästa vårdinstans enligt deras gällande rutin.